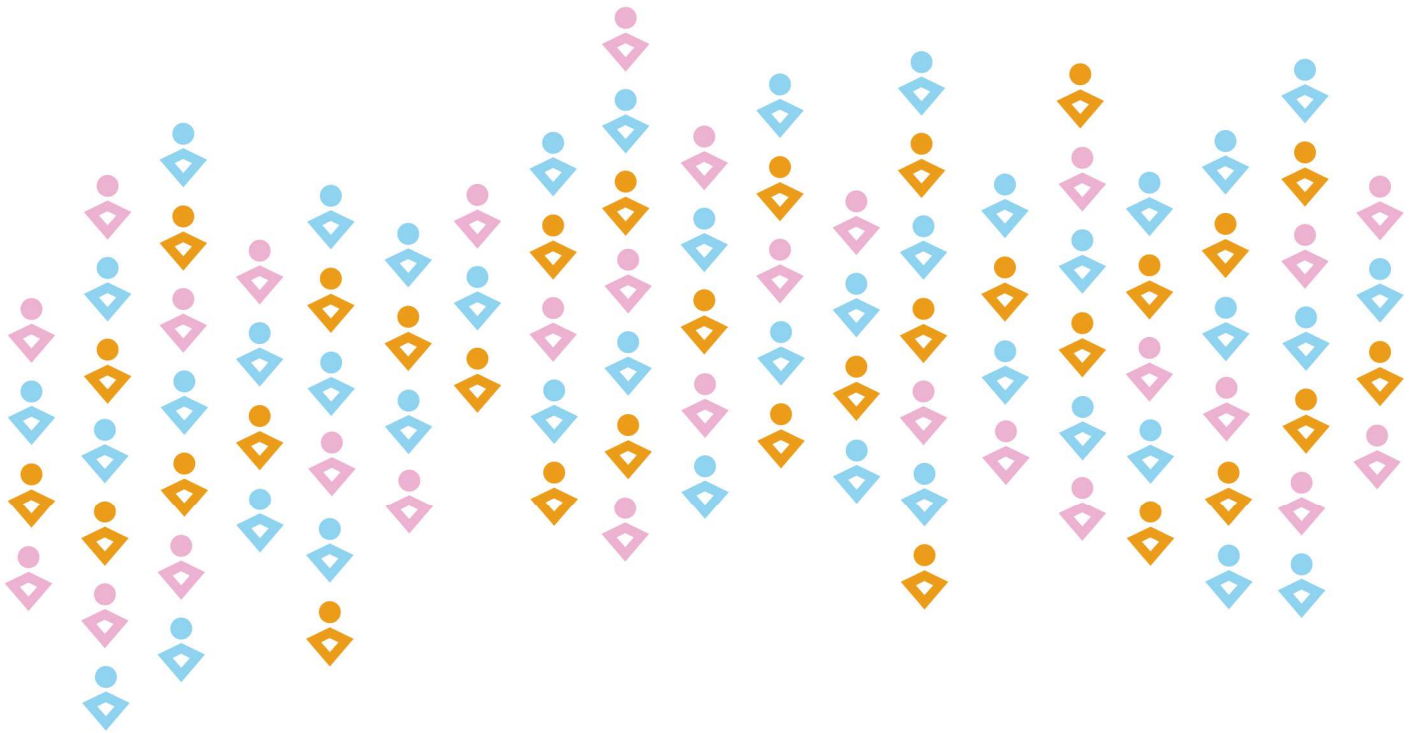

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026–2029

Liite 2. Alueellinen opiskeluhooltosuun- nitelma 2026–2029

Sisällys

1. Johdanto	1
2. Opiskeluhoitopalvelujen alueellisen toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet	3
2.1 Opiskeluhoollon palveluiden monialainen yhteistyö esi-, perus- ja 2.asteella	3
2.2 Mitä tarkoittaa opiskeluhoolto?	4
2.3 Oppilashuollon palvelut esi- ja perusasteella	5
2.4 2.asteen opiskeluhoollon palvelut	7
3. Suunnitelma hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien välisestä yhteistyöstä	11
3.1 Yksilökohtainen monialainen asiantuntijaryhmä	11
3.2 Opiskeluhoollon palveluiden yhteisöllinen työ	11
3.3 Kodin ja opiskeluhoollon välinen yhteistyö	12
4. Alueellisen yhteistyön tavoitteet	12
4.1 Alueella sijaitsevien koulutuksen järjestäjien opiskeluhoitosuunnitelmista ilmenneet arviot opiskeluhoitopalvelujen kokonaistarpeesta ja muut mahdollisesti tarvittavat toimenpiteet	13
4.2 Opiskeluhoollon palveluiden mitoitus	14
4.3 Suunnitelma opiskeluhoitopalvelujen voimavarojen kohdentamisesta	15
5. Toimenpiteet suunnitelman toteuttamiseksi, seurantaan ja arviointiin	16

1. Johdanto

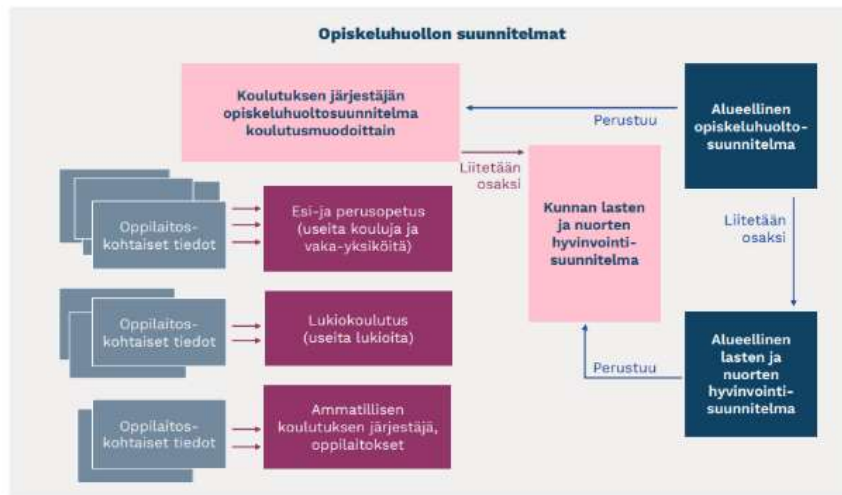
Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaan hyvinvointialueella tulee olla alueellinen opiskeluhooltosuunnitelma hyvinvointialueen vastuulla olevien opiskeluhooltopalvelujen järjestämiseksi. Alueellinen opiskeluhooltosuunnitelma laaditaan yhteistyössä opiskeluhoollon alueellisessa yhteistyöryhmässä ja se perustuu opetuksen sekä koulutuksen järjestäjien opiskeluhooltosuunnitelmiin. Laki oppilas- ja opiskeluhoollosta (1287/2013) käyttää käsitteitä opiskelija ja oppilaitos. Käsitteellä oppilas tarkoitetaan lasta tai nuorta esiopetuksesta perusopetukseen asti. Käsitteet koulu ja oppilaitos sisältävät myös esiopetusyksiköt.

Etelä-Karjalan alueellisen yhteistyöryhmän osallistujat on sovittu hyvinvointialueen ja kunta-toimijoiden kesken (liite 1). Opiskeluhoollon yhteistyöryhmässä ovat edustettuina alueen kaikki 9 kuntaa (Imatra, Lappeenranta, Lemi, Luumäki, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti, Savitaipale ja Taipalsaari) opetuksenjärjestäjinä sekä alueen muut 6 koulutuksen järjestäjää (Itä-Suomen koulut ja lukiot Lappeenranta ja Imatra, Steiner, STEP Ruokolahti, Joutsenon opisto, Saimaan ammattiopisto Sampo, Kristillinen koulu Omenapuu). Mukana ovat myös oppilas- ja opiskelija-edustajat sekä huoltajien edustajat. Lisäksi tarvittaessa yhteistyöryhmän tapaamisiin kutsutaan mukaan muita yhteistyötahoja.

Alueellinen opiskeluhooltosuunnitelma on alueellisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman liitteenä. Alueellisen opiskeluhooltosuunnitelman arviointi ja raportointi toteutetaan alueellisessa hyvinvointikertomuksessa. Opiskeluhoollon alueellisen toteutumisen tavoitteita ja toteutumisen mittarointia tullaan päivittämään hyvinvointialueen lasten ja nuorten palveluissa.

Hyvinvointialueella tulee olla valtuustokausittainen alueellinen opiskeluhooltosuunnitelma hyvinvointialueen vastuulla olevien opiskeluhooltopalvelujen järjestämiseksi. Suunnitelma hyväksytään hyvinvointialueen aluevaltuustossa ja se on tarkistettava tarvittaessa. (Alueellinen opiskeluhooltosuunnitelma OhL 13 a § 25.5.2022/377) Tämä suunnitelma on hyväksytty hyvinvointialueen aluevaltuustossa 28.1.2025.

Alueellisessa opiskeluhooltosuunnitelmassa on huomioitava opiskelijoiden kielellisten oikeuksien toteutuminen opiskeluhoiltopalveluissa. Tässä pykälässä tarkoitettu opiskeluhoiltosuunnitelma tulee liittää lastensuojelulain 12 §:n 3 momentissa tarkoitettuun alueelliseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan.

Alueellisen opiskeluhoiltosuunnitelman sisältö

- opiskeluhoiltopalvelujen alueellisen toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet
- suunnitelma hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien välisestä yhteistyöstä
- alueella sijaitsevien koulutuksen järjestäjien opiskeluhoiltosuunnitelmista ilmenneet arviot opiskeluhoiltopalvelujen kokonaistarpeesta ja muut mahdollisesti tarvittavat toimenpiteet
- suunnitelma opiskeluhoiltopalvelujen voimavarojen kohdentamisesta
- toimenpiteet suunnitelman toteuttamiseksi ja seuraamiseksi

2. Opiskeluhoitopalvelujen alueellisen toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet

Opiskeluhoitopalveluiden tavoitteena Etelä-Karjalan hyvinvointialueella on:

- toteuttaa monialaista opiskeluhoitotyötä sekä tukea oppilaitoshyvinvointia ja turvallisuutta yhteisö-, ryhmä- ja yksilötasolla, huomioiden myös koulun ja kodin yhteistyön ja osallisuuden edistämisen osana oppilaitoksen yhteisöllistä työtä
- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisesti huomioida hyvinvointialueen Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) kärkiohjelmat Sutjakka ja Sopusia
- Edistämme Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteuttamista oppilaitosympäristössä yhdessä sidosryhmien kanssa. (kts. lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026–2029 liite 1)
- liikuntaan ja terveyden ylläpitämiseen liittyvä ohjaus ja neuvonta
- mielenhyvinvoinnin edistäminen, päihteisiin ja riskikäyttäytymiseen liittyvä ohjaus

2.1. Opiskeluhoitopalveluiden monialainen yhteistyö esi-, perus- ja 2. asteella

Kaikille lapsille ja nuorille yhteisten sosiaali- ja terveydenhuollon tavoitteita ovat perheiden hyvinvointi, ennaltaehkäisevä hoitotyö sekä lasten ja nuorten koulunkäynnin seuranta ja tukeminen. Lisäksi seurataan ja tuetaan fyysistä, psyykkistä sekä sosiaalista kasvua. Tarvittaessa lapsi tai nuori ohjataan muihin palveluihin. Esi- ja perusopetuksen oppilaiden ja oppilaitosyhteisön hyvinvointi sekä kotien ja oppilaitoksen välisen yhteistyön toteuttaminen on kaikkien oppilaitoksessa työskentelevien sekä oppilashuoltopalveluista vastaavien viranomaisten ja työtekijöiden vastuulla. Palvelut toteutuvat lain mukaan esi- ja perusasteella koulujen yhteydessä tai välittömässä läheisyydessä. 2. asteella palvelut toteutuvat lain mukaan joko oppilaitoksien yhteydessä tai keskitetysti.

2.2. Mitä tarkoittaa opiskeluhuolto?

Opiskeluhuolto on kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävää työtä, jolla edistetään, ylläpidetään ja luodaan edellytyksiä oppilaan ja opiskelijan hyvälle oppimiselle, psyykkiselle ja fyysiselle terveydelle sekä sosiaaliselle hyvinvoinnille. Opiskeluhuollon palveluja toteutetaan esi-, perus- ja toisen asteen oppilaitosten opiskelijoille, heidän huoltajilleen sekä oppilaitosyhteisöille lähipalveluina.

Opiskeluhuollon tehtävänä on:

- Ennaltaehkäisevä, koko oppilaitosyhteisöä tukeva yhteisöllinen opiskeluhuolto, jonka tavoitteena on edistää opiskeluyhteisön ja -ympäristön hyvinvointia, terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä, yhteisöllistä toimintaa sekä kodin ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä.
- Yksilökohtainen opiskeluhuolto, joka edistää opiskelijoiden terveyttä, hyvinvointia, oppimista ja osallisuutta sekä pyrkii ennaltaehkäisemään ongelmien syntymistä. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon tavoitteena on tunnistaa tuen tarve mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja tarjota tuki oikea-aikaisesti. (Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan yksittäisille opiskelijoille annettavia koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja, opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologipalveluja sekä monialaista yksilökohtaista opiskeluhuoltoa.)

Opiskeluhuoltoa toteutetaan opetustoimen sekä hyvinvointialueen monialaisena yhteistyönä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Lasten, nuorten ja perheiden palvelut järjestetään kokonaisvaltaisesti yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen, esiopetuksen, perusopetuksen sekä toisen asteen oppilaitosten kanssa. Tarpeen mukaan yhteistyötä tehdään myös muiden hallintokuntien ja kolmannen sektorin kanssa. Yhteistyötä on kuvattu esi-, perus- ja lukiokoulutuksen opetussuunnitelmassa, sekä neuvola-asetuksen toimintaohjelmassa sekä ammattiopiston opetussuunnitelmassa.

Vuonna 2014 voimaan astuneessa Oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa (1287/2013) veloitetaan kukin koulutuksen järjestäjä vastaamaan siitä, että opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan oppilaitoskohtainen opiskeluhuoltosuunnitelma. Suunnitelma on laadittava yhteistyössä oppilaitoksen henkilöstön, opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Opiskeluhuoltosuunnitelma voi olla myös kahden tai useamman oppilaitoksen yhteinen. Suunnitelma on tarkistettava vuoden kuluessa siitä, kun 12 §:ssä tarkoitettu lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on tarkistettu. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaan

hyvinvointialueella tulee 1.1.2023 lähtien olla alueellinen opiskeluhooltosuunnitelma hyvinvointialueen vastuulla olevien opiskeluhooltopalvelujen järjestämiseksi. Suunnitelma hyväksytään hyvinvointialueen aluevaltuustossa.

Alueellisen opiskeluhooltosuunnitelman laadinnasta vastaa opiskeluhoollon alueellinen yhteistyöryhmä. Suunnitelman tulee perustua opetuksen ja koulutuksen järjestäjien opiskeluhooltosuunnitelmiin. Opiskeluhooltosuunnitelmassa linjataan myös toimintatavat kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan sekä kriisitilanteiden varalle.

2.3. Oppilashuollon palvelut esi- ja perusasteella

Hyvinvointialue vastaa opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuoltopalvelujen järjestämisestä opiskelijoille. Opiskeluhoollon palveluita toteutetaan sekä yksilökohtaisella että yhteisöllisellä tasolla. Oppilas- ja opiskeluhooltolain mukaan opiskeluhoollon palvelut ovat ennaltaehkäisevää palvelua, opiskeluhoollon kuraattori ja psykologityössä painopisteen tulisi olla yhteisöllisessä työssä.

Kuraattori

Kuraattoripalvelut ovat osa sosiaalihoollon palveluja. Kuraattori on koulun sosiaalityön asiantuntija esi- ja perusasteella. Kuraattorin tehtäviä ovat kouluhyvinvoinnin tukeminen yhteisö-, ryhmä- ja yksilötasolla. Kuraattorilta saa apua, kun lapsella tai nuorella on pulmia koulunkäynnissä esim. poissaolot, koulumotivaatio, kaverisuhteissa tai hänen elämässään tapahtuu muutoksia, jotka vaikuttavat koulunkäyntiin. Kuraattori tekee yhteistyötä perheiden koulun muiden työntekijöiden ja yhteistyöverkostojen kanssa.

Kuraattori voi ohjata ja neuvoa hakeutumisesta opiskeluhoollon palveluiden muille työntekijöille sekä muihin palveluihin. Hän voi antaa anonymiä neuvontaa ja ohjausta opettajille ja muille oppilaitoksessa työskenteleville ammattilaisille sekä huoltajalle, esimerkiksi tilanteessa, kun on herännyt huoli opiskelijasta.

Koulupsykologi

Koulupsykologi on oppilaitoksen mielenterveyden ammattilainen. Koulupsykologipalvelut esiopetusikäisillä toteutuvat Lasten ja nuorten talon kehityksellisten palveluiden kautta. Koulupsykologi tukee oppilaan kouluhyvinvointia yhteisö-, ryhmä- ja yksilötasolla. Psykologit ovat apuna lapsen tai nuoren oppimiseen, keskittymiseen, tunne-elämään ja käyttäytymiseen liittyvissä huolissa. Koulupsykologiset tutkimukset toteutetaan osana oppilashuoltotyötä. Työ on ehkäisevää mielenterveystyötä oppilaitoksen arjessa.

Psykologit tukevat oppilaan oppimista, opiskelua sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia ja hyvinvointia sekä edistävät koko oppilaitosyhteisön hyvinvointia. Psykologit tekevät yhteistyötä perheen ja muiden läheisten, koulun muiden työntekijöiden sekä yhteistyötahojen kanssa. Hyvinvoinnin edistäminen, ongelmien ehkäiseminen ja normaalin kehityksen tukeminen ovat keskiössä. Työtä toteutuu myös luokissa, ryhmissä ja kouluyhteisössä.

Psykologi on koulun henkilöstön konsultoitavissa opetus- ja kasvatustyön kysymyksissä. Esimerkiksi seuraavissa tilanteissa: työrauhan parantaminen, oppimisvaikeuksien huomioiminen opetuksessa tai tukitoimien ja kohtaamisen suunnittelussa. Ahdistus- ja paniikkihäiriöissä sekä tarkkaavuuden ongelmassa opettajat voivat hyödyntää psykologin konsultaatiota ja mukana olemisesta, kun tukitoimia järjestetään.

Kouluterveydenhuolto

Kouluterveydessä jatketaan oppilaiden neuvolassa aloitettua kasvun ja kehityksen seurantaan, myös esiopetuksessa olevien osalta. Sairauksien tutkimus ja hoito tapahtuu pääsääntöisesti hyvinvointi- ja terveysasemilla. Kouluterveydenhuollon rungon muodostavat vuosittaiset terveystarkastukset painottuvat ennaltaehkäisyyn. Kouluterveydenhuollon tarkastukset alkavat 6-vuotiaana. Tarkastuksen tekee terveydenhoitaja siinä koulussa, johon lapsi menee ensimmäiselle luokalle.

Kouluterveydenhuollon tehtävät:

1. oppilaan kasvun ja kehityksen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
2. vanhempien ja huoltajien kasvatustyön tukeminen
3. oppilaan erityisen tuen tai tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen ja tukeminen, pitkäaikaisesti sairaan lapsen omahoidon tukeminen yhteistyössä muiden

4. kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta
5. suun terveydenhuolto
6. oppilaan terveydentilan toteamista varten tarpeelliset erikoistutkimukset

Kouluterveydenhoitaja on terveyden edistämisen asiantuntija esi- ja perusopetuksessa. Hän vastaa hoitotyön asiantuntijuudesta kouluterveydenhuollossa ja toimii lääkärin työparina. Terveydenhoitajan tehtävät liittyvät koulu- ja oppilaitosyhteisöön ja ympäristöön, yksittäiseen oppilaaseen tai opiskelijaan ja perheeseen sekä monialaiseen yhteistyöhön. Kouluterveydenhuolto tarkastaa kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin monialaisessa yhteistyössä joka kolmas vuosi. Tarkastuksessa todettujen puutteiden korjaamista seurataan vuosittain.

Koululääkäri toimii lääketieteellisenä asiantuntijana kouluterveydenhuollossa. Lääkäri työskentelee terveydenhoitajan työparina ja on konsultoitavissa myös silloin, kun ei ole koulussa paikalla. Yhteydenotot koululääkäriin tapahtuvat terveydenhoitajan kautta

Kouluterveydenhuollon lääkärin tehtävät liittyvät kouluyhteisöön ja ympäristöön, yksittäiseen oppilaaseen ja perheeseen sekä monialaiseen yhteistyöhön koulussa ja sosiaali- ja terveystal-
veluissa.

Opiskeluhuollon palvelut pyrkivät vaikuttamaan oppilaitokseen yhteisönä, jotta se olisi entistä toimivampi ja turvallisempi paikka opiskelijoiden kasvuun, yhdessäoloon ja oppimiseen. Opiskeluterveydenhuoltoon kuuluu myös opiskeluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä opiskeluyhteisön hyvinvoinnin edistäminen sekä seuranta.

Kuraattori

Kuraattoripalvelut ovat osa sosiaalihuollon palveluja. Opiskeluhuollon kuraattorin tehtävänä on edistää ja tukea opiskelijoiden oppimista, opiskelua, hyvinvointia, sosiaalisia valmiuksia ja toimintakykyä sekä edistää koko opiskeluyhteisön hyvinvointia. Kuraattori tekee yhteistyötä opiskelijoiden, perheiden, oppilaitoksen muiden työntekijöiden ja yhteistyöverkostojen kanssa.

Tukee ja ohjaa esimerkiksi seuraavissa tilanteissa: perhetilanne, ero tilanteet, vanhemmuus, oma tai läheisen päihteiden käyttö sekä mielenterveysongelmat, sosiaaliset suhteet, seurustelu- ja parisuhde, kiusaaminen, yksinäisyys, ristiriita tilanteet, koulunkäynti ja opiskelu (esimerkiksi poissaolot), motivaatio, opiskelun järjestelyt, tunne-elämä (esim. ahdistus, stressi, levottomuus, häiritsevä käytös), vapaa-aika, pelaaminen, lastensuojelulliset huolet, kriisit, itsenäistyminen ja arjenhallinta, taloudellinen tilanne ja asuminen.

Kuraattori voi ohjata hakeutumisesta opiskeluhuollon muille työntekijöille ja muihin palveluihin. Hän voi antaa anonyymiä neuvontaa ja ohjausta opettajille ja muille oppilaitoksessa työskenteleville ammattilaisille sekä huoltajalle, esimerkiksi tilanteessa, kun on herännyt huoli opiskelijasta.

Psykologit

Psykologit tukevat opiskelijan oppimista, opiskelua sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia ja hyvinvointia sekä edistävät koko oppilaitosyhteisön hyvinvointia. Psykologit tekevät yhteistyötä opiskelijoiden, perheen ja muiden läheisten, oppilaitoksen muiden työntekijöiden sekä yhteistyötahojen kanssa.

Tehtäviin kuuluvat tunne-elämään, käyttäytymiseen, mielenterveyteen, oppimiseen, tarkkaavuuteen ja opiskeluun liittyvien pulmien selvittely ja tukeminen. Näiden lisäksi psykologit tarjoavat keskusteluapua ammatilliseen suuntautumiseen liittyvissä kysymyksissä. Hyvinvoinnin edistäminen, ongelmien ehkäiseminen ja normaalin kehityksen tukeminen ovat keskiössä. Työtä tehdään myös yhteisöllisessä muodossa, luokissa, ryhmissä ja oppilaitosyhteisössä. Työ on ehkäisevää mielenterveystyötä oppilaitoksen arjessa.

Psykologi on koulun henkilöstön konsultoitavissa opetus- ja kasvatustyön kysymyksissä. Esi-merkiksi seuraavissa tilanteissa: työrauhan parantaminen, oppimisvaikeuksien huomioiminen opetuksessa tai psykiatrisen diagnoosin kanssa kouluun tulevan oppilaan tukitoimien ja kohtaamisen suunnittelussa. Ahdistus- ja paniikkihäiriöissä sekä tarkkaavuuden ongelmassa opettajat voivat hyödyntää psykologin konsultaatiota ja mukana olemisesta, kun tukitoimia järjestetään.

Opiskeluterveys

Opiskeluterveydenhuollon palvelua antavat terveydenhoitajat, lääkärit ja psykiatrinen sairaanhoitaja. Opiskeluterveydenhuoltoon kuuluu terveyden ja sairaanhoitopalvelut. Tavoitteena on edistää opiskelijoiden terveyttä, hyvinvointia ja opiskelukykyä.

Tehtäviin kuuluu tällä hetkellä:

1. oppilaitoksen opiskeluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä opiskeluyhteisön hyvinvoinnin edistäminen sekä seuranta kolmen vuoden välein
2. opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin sekä opiskelukyvyn seuraaminen ja edistäminen, johon sisältyvät kaksi määräaikaista terveystarkastusta (terveydenhoitaja ja lääkäri) ja kaikille opiskelijoille terveystarkastukset yksilöllisen tarpeen mukaisesti
3. perusterveydenhuollon terveyden- ja sairaanhoitopalvelujen järjestäminen opiskelijoille, mielenterveys- ja päihdetyö, seksuaaliterveyden edistäminen ja suun terveydenhuolto mukaan lukien
4. opiskelijan erityisen tuen tai tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen sekä opiskelijan tukeminen ja tarvittaessa jatkotutkimuksiin tai -hoitoon ohjaaminen sekä psykoterapiaan ohjaamisen edellyttämä hoito ja lausunto.

Opiskeluterveydenhuoltoon kuuluu opiskelijan erityisen tuen tai tutkimus tarpeen varhainen tunnistaminen sekä opiskelijan tukeminen ja tarvittaessa jatkotutkimuksiin tai -hoitoon ohjaaminen.

SORA-lainsäädännön mukaiset toimet terveydenhuollossa toteutetaan pääsääntöisesti opiskeluterveydenhuollon kautta. Terveysdenhuollon tehtävänä on arvioida opiskelijan terveyttä ja toimintakykyä opiskelijaksi ottamisen vaiheessa sekä tilanteissa, joissa opiskelijalta vaaditaan huumausainetestä koskevan todistuksen esittämistä tai harkitaan opiskelijan opiskeluoikeuden peruuttamista tai palauttamista (Sora säädökset eivät koske lukio koulutusta). Opiskeluterveydessä on työssä psykiatrinen sairaanhoitaja, rajatun lääkkeenmääräämisoikeuden omaavia terveydenhoitajia ja seksuaalineuvoja koulutuksen käyneitä terveydenhoitajia.

Terveystarkastuslain muutos tulee voimaan 1.1. 2026. Opiskeluterveydenhuollon osalta muutoksia on esitetty tapahtuvaksi asteittain vuosina 2026–2028. Muutokset koskevat terveellisyys-, turvallisuuden- ja hyvinvoinnin monialaisten tarkastusaikataulun muutosta kolmen vuoden välein tehtävästä tarkastuksesta neljän vuoden välein tehtäväksi. Oppivelvollisuusikäisille opiskeluterveydenhuoltoon sisältyisi jatkossa Puolustusvoimien ennakkoterveystarkastus hyvinvointialueen järjestämänä sinä vuonna, kun opiskelija täyttää 18 vuotta. Kaikkien yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden terveystarkastus ehdotetaan muutettavaksi tarpeen mukaan tehtäväksi. Hyvinvointialueiden tulee myös ottaa käyttöön sähköinen terveystarkastus opiskeluterveydenhuoltoon, jota hyödynnetään laadittaessa ehdotusta arvioksi palveluskelpoisuudesta ennakkoterveystarkastuksessa.

Terveystarkastajat

Työtä tehdään monialaisessa yhteistyössä niin opiskelijoiden ja tarvittaessa huoltajien, oppilaitoksen henkilökunnan, kuin eri ammattiryhmien ja työyhteisöjen edustajien kanssa. Terveystarkastajien tehtäviin kuuluvat: Terveystarkastukset, tartuntatautilain edellyttämät ja ammattialakohtaiset tehtävät ja tarkastukset, hoidontarpeen arviointi, terveystarkastuskäynnit ja sairausvastaanottokäynnit (ml. mielenterveys- ja päihdepalvelut), hyvinvointiin ja terveyteen liittyvän ryhmätoiminnan järjestäminen opiskelijoille, monialaista tukea tarvitsevan opiskelijan palvelukokonaisuuden koordinointi, voi toimia opiskeluympäristöjen tarkastusten koordinaattorina, lyhytterapeuttiset interventiot.

Lääkärit

Lääkärintarkastus tehdään ensimmäisenä tai toisena opiskeluvuonna, jollei sitä ole tehty opiskelijaksi hyväksymisen yhteydessä. Lääkärintarkastus järjestetään aina ensimmäisenä opiskeluvuonna opiskelijalle, joka on erityisopetuksessa tai jonka terveydentilan ja opiskelukyvyn selvittäminen on tarpeellinen opiskelualan tai tulevan ammatin vuoksi. Lääkärin tehtävän kuvaan kuuluu: Terveystarkastukset, terveystarkastus- ja sairausvastaanottokäynnit ja psykoterapiaan ohjaamisen edellyttämä hoito ja lausunto (ensimmäisen lausunnon on oltava psykiatrilta tai psykiatrisessa yksikössä erikoistuvalla)

3. Suunnitelma hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien välisestä yhteistyöstä

Tärkein kehitysympäristö lapselle on luonnollisesti koti ja perhe. Myös koululla on lapsen ja nuoren kasvulle ja oppimiselle tärkeä merkitys. Opiskeluympäristö muodostuu psyykkisistä, fyysisistä, sosiaalisista ja pedagogisista sisällöistä. Lähtökohtana on, että kouluyhteisön aikuiset noudattavat johdonmukaisesti yhteisesti sovittuja pelisääntöjä. Koti ja koulu täydentävät toisiaan lasten ja nuorten suotuisan kasvun, kehityksen sekä oppimisen edellytysten luomisessa. Yhteistyöllä kodin ja oppilaitoksen välillä pyritään vastavuoroiseen kasvatuskumppanuuteen. Lisäksi keskinäisen yhteistyön avulla huoltajille annetaan tietoa lapsen/nuoren kasvuun ja kehittymiseen liittyvistä teemoista sekä niiden tukemisen mahdollisuuksista. Opiskelu- ja opetuspalveluiden ja opiskelu- ja opetusyhteistyön tavoitteena on ehkäistä ongelmien syntyä, sekä edesauttaa jo syntyneiden haasteiden ratkomista.

3.1 Yksilökohtainen monialainen asiantuntijaryhmä

Yksilökohtainen monialainen asiantuntijaryhmä, jota kutsutaan myös yksilökohtaiseksi oppilas-/opiskelijahuoltoryhmäksi suositellaan koollekutsuttavaksi huolen havaitessa. Yksittäisen opiskelijan monialaista opiskeluhoitoa toteutetaan aina tapauskohtaisesti tarpeen ja tilanteen mukaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä. Opiskelijat ja huoltajat ovat vahvasti osallisina yksilökohtaisessa opiskeluhoitotyössä. Sovitussa kokoonpanossa tulee olla vähintään yksi lakisääteisen opiskeluhoitojen palveluiden ammattihenkilö. Monialainen yksilökohtainen opiskeluhoito tulee huomioida opiskelijan tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskeluhoitojen tuen järjestämiseksi.

3.2 Opiskeluhoitojen palveluiden yhteisöllinen työ

Opiskeluhoitojen palveluiden konsultatiivisen toimintatavan avulla tuetaan opettajia esimerkiksi ryhmäytymisprosesseissa, joissa sisältöinä ovat esimerkiksi luokan ilmapiiriin, kaverisuhteisiin ja yhteistyöhön liittyvät asiat. Käytännön yhteisöllisessä opiskeluhoitotyössä voidaan erilaisten tilanteisiin soveltuvien ryhmätoimintojen avulla aikaansaada ennaltaehkäisevää

laajaa positiivista vaikutusta koko oppimisympäristöön ja sen jäseniin. Oppilaitoskohtaisessa yhteisöllisessä työryhmässä on hyvä sopia lukuvuosikohtaiset yhteistyökäytännöt.

Tarkennetut opiskeluhoitosuunnitelmat tehdään pääsääntöisesti kuntakohtaisesti, mutta ne on mahdollista toteuttaa myös oppilaitoskohtaisesti ja ne ovat osa opetussuunnitelmaa. Niihin sisällytetään toimintaohjeet mm. kouluyhteisössä ilmenevään kiusaamisen havainnointiin ja varhaiseen puuttumiseen, päihde- ja käytöshäiriöihin tai muihin kouluyhteisössä ilmeneviin ongelmiin.

3.3 Kodin ja opiskeluhoito välinen yhteistyö

Hyvä kodin ja koulun aikuisten välinen yhteistyö sekä osallisuuden mahdollistava, voimavara-lähtöinen toimintakulttuuri edistävät kouluyhteisön toimintaa. Yhteistyö mahdollistaa varhaisista tukea lapsille, nuorille ja perheille sekä edistää koko kouluyhteisön hyvinvointia. Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö toteutetaan huomioiden yksilökohtaisesti kunkin lapsen ja nuoren kehitystaso ja tarpeet.

Toimiva vanhemmuus edistää myös kouluyhteisön hyvinvointia. Vanhemmuutta vahvistetaan kehittämällä oppilashuollon ulkopuolisia matalan kynnyksen palvelupisteitä (esim. Hyvinvointiasemat, Lasten ja nuorten talo, lapsiperheiden neuvontapiste sekä omahoitoa tukevia sähköisiä palveluja (mm. opiskeluterveyden Chat-palvelu ja verkossa toteutettavat ohjatut omahoito-ohjelmat). Lisäksi vanhemmuuteen liittyviä haasteita käsitellään yksilökohtaisissa tapaamisissa.

4. Alueellisen yhteistyön tavoitteet

Tähän alueelliseen opiskeluhoitosuunnitelmaan on kirjattu hyvinvointialueen ja alueen koulutuksen järjestäjien yhdessä sopimat tavoitteet ja periaatteet opiskeluhoitopalvelujen järjestämiseksi.

Alueellisen opiskeluhoito-yhteistyöryhmän tehtävänä on seurata 13 a §:ssä tarkoitetun alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman toteutumista sekä lisäksi opiskeluhoitopalvelujen, koulutuksen järjestäjien, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen sekä muiden tarvittavien palvelujen yhteistyön toteutumista. (OhL14a§)

Etelä-Karjalan alueellisen yhteistyön tavoitteet:

- 1) valmistella alueellinen opiskeluhooltosuunnitelma hyvinvointialueen aluevaltuustolle
- 2) seurata alueellisen opiskeluhooltosuunnitelman toteutumista: alueellisen yhteistyöryhmän kokoontuminen 3-4 x vuodessa
- 3) suunnitella opiskeluhoitopalvelujen, koulutuksen järjestäjien, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen sekä muiden tarvittavien palvelujen yhteistyön toteutumista:
 - Opetuksen järjestäjät ilmoittavat tulevan lukuvuoden opiskelijamäärät maaliskuun loppuun mennessä.
 - Opiskeluhoollon palvelut ilmoittavat tulevan lukuvuoden arvion opiskeluhoollon ammattilaisten htv:stä ja ilmoittavat kuluneen lukuvuoden henkilöstötyövuositoteuman 15. toukokuuta mennessä. Alkavalle lukuvuodelle aluejako ilmoitetaan elokuun alkupuoliskolla mahdollisimman pian sen vahvistuttua.
- 4) käsitellä hyvinvointialueen ja sen alueella toimivien koulutuksen järjestäjien välisiä opiskeluhoollon yhteistyökysymyksiä
- 5) huolehtia muista kuin 1-4 kohdassa tarkoitetuista sille erikseen annettavista tehtävistä.

4.1 Alueella sijaitsevien koulutuksen järjestäjien opiskeluhooltosuunnitelmista ilmenneet arviot opiskeluhoitopalvelujen kokonaistarpeesta ja muut mahdollisesti tarvittavat toimenpiteet

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirin kuntien yhteenlasketun ikäluokan koko on keskimäärin noin 1150 lasta. Esiopetuksessa on vuosittain noin 900 lasta, perusopetuksessa noin 10500 lasta ja toisella asteella noin 5200 opiskelijaa (kevään 2024 tarkastelu). Esi- ja perusopetusta järjestetään kaikissa yhdeksässä kunnassa. Lukiokoulutusta on tällä hetkellä kuudessa kunnassa ja ammatillista toisen asteen koulutusta kolmessa kunnassa. Väestöennusteen mukaan haja-asutusalueilla asuvien nuorten määrä osoittaa alenevaa trendiä.

Neuvola-, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon tehtäviin kuuluvat oppilaiden suotuisan kasvun ja kehityksen seuranta ja tukeminen. Lisäksi siihen kuuluvat oppimisen ja koulunkäynnin tuen tai tutkimisen tarpeen varhainen tunnistaminen ja niissä tukeminen sekä pitkäaikaisesti sairaan lapsen omahoidon tukeminen yhteistyössä muiden oppilashuollon toimijoiden kanssa

sekä tarvittaessa jatkotutkimuksiin ja – hoitoon ohjaaminen (Terveystieteidenhuoltolaki 1326/2010 §15, §16, §17; VN asetus 338/2011).

Käytettävissä olevat opiskeluhoollon palvelut: koulu- ja opiskeluterveydenterveystenhoitajat sekä lääkärit; opiskeluhoollon psykologit ja kuraattorit (ml. vastaava koulukuraattori) ja tarpeen mukaan myös muita sosiaali- ja terveydentuollon ammattilaisia. Tavoitteena on ammatikuntakohtaiset, keskimäärin valtakunnallisten suositusten mukaisiin oppilasmääriin suhteutetut resurssit.

Tuen uudistuksen myötä 1.8.2025 alkaen ensisijaiset tukimuodot ovat ryhmäkohtaisia. Näihin on kaikilla oppilailla oikeus. Oppilaalla on oikeus saada säännöllisiä ja yksilöllisiin tuen tarpeisiin kohdentuvia tukitoimia, jos ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät ole riittäviä.

Lukiolaissa (714/2018) on määritetty lukiolaisen oikeus opiskelun erityiseen tukeen. Tällä viitataan erityisopetukseen ja muuhun oppimisen tukeen yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Emtukitoimet toteutetaan opetushenkilöstön yhteistyönä (Lukiolaki 714/2018, 28§).

Ammattiopisto Sampo noudattaa ammatillisesta koulutuksesta koskevaa lakia (Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017) ja asetusta (Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta 138/2018), joissa on erikseen määritelty erityisopetuksen toteuttamisen edellytykset. Näiden lisäksi ammattiopiston erityisopetuksen suunnitelma ohjaa yksityiskohtaisemmin erityisen tuen toteuttamisen sekä resursoinnin. Opiskelijahuollon kokonaisuuteen erityisopetuksen lisäksi kuuluvat opinto-ohjaus, opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalvelut, opiskeluterveydentuolto sekä monipuolinen asiantuntijoista koostuva asiantuntijaverkosto.

4.2 Opiskeluhoollon palveluiden mitoitus

Kuraattori ja psykologipalveluiden mitoitus on lakisääteinen. Kuraattoripalveluissa 670 opiskelijaa / htv ja psykologipalveluissa 780 opiskelijaa / htv. Kuraattoreiden ja psykologien lakisääteinen mitoitus koskee esi- perus- ja 2.asteen palveluita.

THL:n mitoitusuositukset koulu- ja opiskeluterveydentuollossa on laskettu kokoaikaisen työntekijän vuoden työaika eli henkilötyövuotta kohti, kun vuosilomaa ei ole sijaistettu.

THL ohjaa, että paikallisesti sovitaan, miten työntekijäkohtaisissa mitoituksissa huomioidaan

- useat työskentelytoimipisteet ja työaikana kuljettavat matkat
- maahanmuuttajataustaiset asiakkaat ja erityisesti tarve tulkin käytölle tapaamisissa
- alueiden sosioekonomiset erot
- työskentely useammalla palvelusektorilla

Mitoitussuositus on laskettu palvelujen lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi.

Terveystenhoitajien ja lääkäreiden mitoitus on suosituksia.

- THL:n suositus kouluterveyshoitajien osalta on 460 oppilasta / htv ja koululääkäreiden suositus on 2100 oppilasta/htv perusasteella.
- Esiopetusikäisten terveyshoitaja mitoitus on 320 lasta/htv.
- Opiskeluterveydenhuollossa THL:n terveyshoitajien suositus 570 opiskelijaa/htv ja lääkäreiden suositus 1800 opiskelijaa/htv.

4.3 Suunnitelma opiskeluhuoltopalvelujen voimavarojen kohdentamisesta

Etelä-Karjalan hyvinvointialueen tavoitteena on tuottaa opiskeluhuoltopalvelut oman henkilöstön turvin. Tämä edellyttää aktiivisia toimia ja esimerkiksi työntekijöiden veto- ja pitovoimatekijöiden lisäämistä. Etelä-Karjalan hyvinvointialue on panostanut opiskeluhuoltopalvelujen kansallisten suositusten ja lakisääteisten mitoitusnoudattamiseen osana palvelujen kehittämistä.

Kuraattorien ja terveyshoitajien osalta mitoituksen mukainen henkilöstö pystytään toteuttamaan omalla henkilöstöllä. Terveystenhoitajat toteuttavat Etelä-Karjalan hyvinvointialueella lasten ja nuorten aktiivisuuden ja keskittymisen haasteiden selvittelyä ja seurantaa, mikä vaikuttaa mitoitus toteutumiseen. Psykologipalvelujen mitoituksen toteutuminen on turvattu täydentämällä oman henkilöstön resurssia myös ostopalvelututkimuksilla.

Haasteellisin ammattiryhmä henkilöstön saatavuuden ja riittävyyden kannalta ovat lääkärit, ja tulevina vuosina tavoitteena onkin turvata riittävät lääkäriresurssit lakisääteisten tarkastusten toteutumiseksi. Valtakunnallisessa vertailussa Ekhva on ollut hyvässä tilanteessa, mutta jatkossa näyttää siltä, että palveluiden hallittua supistamista joudutaan valmistelemaan oppilas- ja opiskelijamäärän vähenemisen vuoksi. Opiskeluhuollon palveluiden

henkilöstömitoitusta arvioidaan vuosittain, sillä oppilasmäärien on ennustettu putoavan noin 300 oppilaalla per vuosi.

Tiedot suunnitelman toteuttamisesta, seurannasta sekä opiskeluhuollon laadunarvioinnista:

- Opiskeluhuollon palveluissa toteutetaan sekä yksilökohtaista työskentelyä että yhteisöllistä työtä, joka kohdistuu kouluyhteisöön, luokkaan tai pienryhmään. Yhteisöllinen työ oppilaitoksissa toteutetaan yhteistyössä kaikkien koulussa toimivien ammattilaisten ja opiskelijoiden kanssa toteutuvaa yhteistyötä. Esiopetuksessa, perusopetuksessa ja toisella asteella lakisääteisiin opiskeluhuollon palveluihin kuuluvat kuraattorit, psykologit, terveydenhoitajat ja lääkärit.
- Kuraattori- ja psykologityön painopiste oppilas- ja opiskeluhoitolain mukaan tulee olla yhteisöllisessä työssä. Kohdennettu yksilökohtainen palvelu on oppilaan/opiskelijan oikeus, joka perustuu vapaaehtoisuuteen. Henkilöstömitoituksessa pyritään huomioimaan suosituksia ja noudatetaan lakisääteistä mitoitusta.
- Vuosittain opetuksen järjestäjät ilmoittavat kalenterivuosittain maaliskuun loppuun mennessä oppilas- ja opiskelijamäärät, joilla suunnitellaan tulevan lukuvuoden henkilöstömitoitus ja aluejako. Tulevan lukuvuoden henkilöstöresurssin arvio ilmoitetaan vuosittain 15.5. mennessä opetuksen järjestäjille.
- Suunnitelmaa toteutetaan ja seurataan yhdessä alueellisen opiskeluhuollon yhteistyöryhmässä säännöllisten tapaamisten yhteydessä. Tarvittaessa tavataan mahdollisten ilmiöiden selvittämiseksi sovitulla kokoonpanolla. Edistämme yhteistyöryhmälle asetettun teeman mukaisesti turvallista ja hyvinvoivaa oppilaitosympäristöä.

5. Toimenpiteet suunnitelman toteuttamiseksi, seurantaan ja arviointiin

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma päivitetään kerran valtuustokaudessa ja se hyväksytetään Etelä-Karjalan hyvinvointialueen hallituksessa sekä kuntien valtuustoissa. Alueellinen opiskeluhoitoryhmä muodostetaan Etelä-karjan Hyvinvointialueen(Ekhva)oppilas- ja opiskeluhoollosta vastaavien henkilöiden, Ammattiopisto Sampon sekä Etelä-Karjalan maakunnan kuntien sivistystoimien edustajista.

Opetuksenjärjestäjien opiskeluhuollon ohjausryhmät seuraavat, arvioivat ja kehittävät systemaattisesti kuntakohtaisten opiskeluhooltosuunnitelmien toteutumista. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on ohjannut alueellisessa yhteistyöryhmässä sovittuja yhteisiä tavoitteita ja yhteistyössä on huomioitu opetuksenjärjestäjien opiskeluhooltosuunnitelmat.

Alueellisessa yhteistyöryhmässä arvioidaan opiskeluhuollon toteutumista vuosittain sekä kuntien, opetuksen järjestäjien ja opiskeluhoitopalveluiden esille nostamia alueellisia ilmiöitä ja tarvittaessa yhteisiä tavoitteita tarkennetaan opiskeluhuollon suunnitelman voimassa olon aikana.

Myös koulukohtaisissa opiskeluhoitoryhmissä arvioidaan ja kehitetään opiskeluhuollon toimintaa. Seurannan ja arvioinnin tukena ovat kyselyjen ja kartoitusten sekä erilaisten palautteiden ja itsearviointien palautteet (mm. valtakunnallinen kouluterveyskysely, alueelliset koulujen hyvinvointiprofiilit, Oppilashuollon palvelujen kouluille suuntaama tyytyväisyyskysely). Lisäksi opiskeluhuollon palveluista on mahdollista saada palautetta ja kehittämis ehdotuksia Ek-hva:n asiakaspalauteiden kautta.

Valtaosaan perusopetuksen opetuksen järjestäjien opetussuunnitelmiin voi tutustua: [Perusopetus - ePerusteet \(opintopolku.fi\)](#). Opiskeluhoitosuunnitelmat löytyvät opetuksen järjestäjien opetussuunnitelmista luvusta: Opiskeluhoito.

Etelä-Karjalan hyvinvointialue

Kirjaamo

Valto Käkelän katu 3

53130 Lappeenranta

Vaihde 05 352 000

Faksi 05 352 7800

etunimi.sukunimi@ekhva.fi

www.ekhva.fi

Y-tunnus: 3221313-1

Liite 1

Alueellisen opiskeluhuollon yhteistyöryhmän osallistujat (lukuvuosi 2025–2026)

Etelä-Karjalan hyvinvointialue

Räisänen Riikka, palvelupäällikkö, Perhekeskus sekä Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihde-
palvelut, pj.
Pennanen Sirkka, johtaja, perhepalvelut
Pietinen Heidi, toimintayksikön esihenkilö, koulukuraattoripalvelut ja vs. toimintayksikön esihen-
kilö, koulupsykologipalvelut
Purosalmi Pinja, toimintayksikön esihenkilö, opiskeluhoollon palvelut, 2. aste
Riikonen Kaisa, toimintayksikön esihenkilö, kouluterveydenhuolto
Enbuska Jenni, palveluesimies, suun terveydenhuolto
Rautio Aija, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen päällikkö
Parkkonen Virpi, sihteeri
Tuomi Johanna, sihteeri

Imatra

Rovio Minna, opetus- ja nuorisopäällikkö
Linnavuori Hannariikka, kasvatuksen ja koulutuksen erityisasiantuntija
Leinonen Minna, varhaiskasvatuspäällikkö

Itä-Suomen koulu

Naskali Jani, rehtori, Imatran ja Lappeenrannan yksiköt

Joutsenon opisto

Kähärä Tarja, rehtori

Kristillinen koulu, Lappeenranta

Marttiina Kainulainen, toiminnanjohtaja

Lappeenranta

Junnilainen Juhani, hyvinvointi- ja sivistyspalveluiden toimialajohtaja
Routti Mari, opetustoimenjohtaja
Laari Heidi, opetuspäällikkö
Seppänen Anna, hyvinvointipalveluiden kehittämispäällikkö
Nousiainen Mirva, varhaiskasvatusjohtaja
Häyrynen Eeva-Leena, varhaiserityiskasvatuksen koordinaattori

Lemi

Hyppönen Lauri, rehtori
Kivinen Mia, varhaiskasvatusjohtaja

Luumäki

Hyvärinen Pekka, rehtori
Kiviranta Outi, hyvinvointisuunnittelija
Koistinen Anu, sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Parikkala

Sikiö Riitta, vs. rehtori Kirjolan koulu ja Parikkalan lukio
Hyttinen Auli, sivistysjohtaja
Muukkonen Mervi, varhaiskasvatuspäällikkö

Rautjärvi

Hirvonen Janne, rehtori
Paananen Taina, hyvinvointijohtaja

Ruokolahti

Heikkinen Saila, rehtori
Puustjärvi Aleksi, hyvinvointipalveluiden toimialajohtaja

Saimaan ammattiopisto Sampo

Veli Kotila, koulutuspäällikkö

Savitaipale

Linkola Salla, oppimisenohjaaja, sivistystoimenjohtaja
Mäkelä Elina, rehtori
Korhonen Sami, apulaisrehtori

Steinerkoulu

Kossila Titta, rehtori

Step-koulutus

Lehvonen Marika, koulutuspäällikkö

Taipalsaari

Leinonen Kirsi, sivistysjohtaja

Alaikäisten opiskelijoiden vanhempien tai huoltajien edustajat

Pesonen Niina

Opiskelijoiden edustajat

Koljonen Sofia

Lisäksi yhteistyöryhmään voidaan kutsua mukaan opiskeluhuollon työntekijöiden edustajia sekä tarvittaessa muita yhteistyötahoja.

Asiakirja päättyy tähän.